

A transzperszonális élmények szimbólumai

Személyiséglélektan III.

4.előadás

2008 03 03

összeállította: dr.Pék Győző

Forrás: Roberto Assagioli:

A transzperszonális élmények szimbólumai

in: *Bevezetés a transzperszonális*

pszichológiába. Válogatás....Ursus Libris,

2006

Szimbólumok ereje

Minden olyan szó, amelyekkel lelki vagy spirituális körülményekre vagy jelenségekre utalunk, eredendően konkrét dolgokon alapuló metafora vagy szimbólum.

Például a **lélek** a lélegzet szóból fakad, a **szellem** pedig a szélből

a latinban ez felcserélődik:

a lélek= *anima* szél=*anemos* szóból keletkezett,
szellem=*spirit* lélegzet= *spiritus*

„megidéző erejük” van,

közvetlen intuitív megértést váltanak ki!

1. befelé fordulás (introverzió),
2. mélyülés - alászállás,
3. emelkedés - felszállás,
4. tágulás - kiterjedés,
5. felébredés,

1. fény - megvilágítás,
2. .tűz,
3. fejlődés,
4. erősödés - intenzifikálódás,
10. szeretet,
11. út - ösvény - zarándoklat,
12. transzmutáció- szublimáció,
13. újjászületés- újjáteremtés,
14. megszabadulás.

befelé fordulás (introverzió),

A „normális” ember
pszichológiai és spirituális
értelemben önmagán
kívül él

Az emberek: „kívülre
kerültek”, nem a belső
középpontjukban élnek,
tehát „ex-centrikusak”.

„belső tér” ,

Goethe: „Ha megtettük a
dolgunkat odabenn, a
külső majd magától
feltárul előttünk.”

mélyülés - alászállás,

- Aeneas leszáll a Hadészba,
- Dante pokla
- Pszichoanalízis
- Misztikusok: a „lélek mélységei”.
- Jung: „árnyék”
- Robert Desoille éberálom gyakorlata

emelkedés - felszállás,

a „belső tér”

felfelé történő meghódítása

az **az érzelmek**

és érzések világa

értelem, az elme szintje: ezen belül a konkrét, analitikus elme és a magasabb, filozófiai értelem szintjei

képzelet szintje,

az intuíció szintje,

az akarat szintje –

és még magasabban a **transzcendencia** világa.

tágulás - kiterjedés,

inkább integráló

hatásúak. Ugyanúgy,
ahogy az alászállás
nem zárja ki az
emelkedést, úgy a
tudatot is ki lehet
terjeszteni anélkül,
hogy belevesznénk
hatalmasságába.....

tágulás - kiterjedés,

H. Urban pszichiáter a „tudat spektrumáról” beszél, és fenntartja, hogy a fény skálájára vetítve a vörös és az ibolya közötti szűk tartományban csak tudatosak tudunk lenni, míg vannak más **pszichospirituális tartományok is az infravörös és az ibolyán túli sávokban.**

Tudatunkat lehet tágítani vagy növelni, hogy a benyomások és tartalmak egyre nagyobb területeit tudja befogadni. Ezt a **tágítást körkörösén kell felfogni**, vagyis minden irányban zajlik egyszerre, függőlegesen éppúgy, mint vízszintesen, az egyén szintjétől a csoport, a társadalom, az egész emberiség szintjéig.

Ám fontos megtartani **az ember önmaga iránti tudatosságát** és nem „beleveszni” az „egészbe”.

tágulás - kiterjedés,

A nagyság és kiterjedés
másik szimbólumsorozata
a **szanszkrit „mah”**
szótőn alapul, amely
„nagyot” jelent,

amelyből a **mester**
jelentésű „magiszter”, a
mágus és a mahátma stb.
szavak is származnak.

Általában „nagy” emberekről
szoktunk beszélni, akik
mások, mint a hétköznapi
„kis”-emberek.

tágulás - kiterjedés,

Az **idő** is olyan irány, amely mentén megtörténhet a kiterjedés.

Az ember általában a jelenben él, érdeklődése belevész az adott pillanatba, de tudatát mind tágabb körökben ki tudja terjeszteni, míg a **különböző dimenziók időinek kontinuumává** nem válik.

Ezáltal könnyebb megérteni, hogy az **emberi élet jelentése és értéke nem egyetlen elszigetelt pillanatban rejlik**, hanem a kibomlás folyamatában, mely legalábbis a testi születés és halál időpontjai között zajlik.

tágulás - kiterjedés,

Ez az időbeli kiterjedés, az **egyre táguló körök** e befogadása előkészületet jelent arra az átmenetre - mondhatnánk ugrást is -, amikor az időiből az időtlenbe kerül,

amikor nem korlátlan időtartamnak, hanem azon kívüli **transzcendens dimenzió**nak fogja fel az időt,

amelyben **belső központunk, az Énünk** létezik és áll szilárdan az időfolyamat áramlása felett.

a felébredés

Az átlagember világa:

az **illúziók** -az érzékszerveinkkel felfogott külső világ „valóságának” illúziója, valamint a képzelet, az érzelmek és a szellemi fogalmak szülte rengeteg illúzió - világában zajló **álomállapotnak** fogható fel.

Modern fizika: ami konkrétan, stabilnak és mozdulatlanak tűnik, rendkívül sebesen mozgó, végtelenül parányi részecskék halmazából, egy erőteljes mozgással feltöltött energiából áll.

Igy az anyag, ahogy a szemünkkel látjuk, és ahogy a materialista filozófia felfogta, nem is létezik.

felébredés

A modern tudomány közel került ahhoz az alapvető indiai felfogáshoz, amely szerint minden ami „látszik”, az **mája**, illúzió, érzékcsalódás.

a felébredés

Az ember minden dolgot és minden lényt saját érzelmi reakcióiból, múltbeli lelki traumáiból, külső befolyásokból stb. származó **színes és torzító fátylán át lát.**

(vö: Kelly személyes konstruktumok elméletével)

Mentális illúziók, amelyek miatt aztán azt hiszi, hogy objektíven gondolkodik, holott csupán azon prekonceptiók és kollektív befolyások hatása alatt áll, amelyeket Bacon „idoloknak” nevezett.

Mindezek valódi álomállapotot eredményeznek,
amelyből egyszer fel kell ébrednünk.

a felébredés

El kell jutnunk lelki
sokféleségünk, az
egyszerre bennünk létező
alszemélyiségek
felismeréséig

(KIP. Ego-state)

Buddha a „Tökéletesen
Felébredett”

fény, megvilágosodás

normál felébredés az
éjszaka

sötétségéből a nap fényébe
való átmenetet jelenti,

úgy a felébredő
transzperszonális
tudatosság is olyan
átmenetet jelöl, amelyet
„megvilágosodásnak”
neveztek el

megvilágosodás

Az első lépés -megfelel az éber állapot első szakaszának – az, hogy tisztán lássunk önmagunkban.

A második a megvilágosodás, az eleddig megoldhatatlannak tűnő problémák megoldása: belső látás, az intuíció eszköze révén

Az intuitív tudatosság tehát helyettesíteni kezdi az intellektuális, logikus és racionális tudatot, elkezdi integrálni és meghaladni azt.

Valójában az **intuíció** vezet ahhoz, hogy azonosulunk azzal, amit látunk s amin kontemplálunk, és felismerjük az alany és a tárgy közötti lényegi egységet.

megvilágosodás

Harmadik: az emberi lélekben és az egész teremtésben lévő fény érzékelése.

Misztikusok

A buddhizmusban, különösen a **zen buddhizmusban** külön gyakorlatok vannak a hirtelen megvilágosodásra, ami együtt jár a valóság feltárulásával.

a tűz csoportja

Az egyik legátfogóbb, leglényegibb szimbólumcsoport.

A tűz imádása és tisztelete **minden vallásban** megtalálható. Az oltárokon a világ minden táján ott ég a szent tűz a fáklyákon és a lámpákban, ott lobognak a lángok.

Az olimpiai fáklya

A tűz belső élményét sok misztikus élte meg:

Siennai Szent Katalint és Blaise Pascalt megemlítenünk. A tűz szerepe elsődlegesen a megtisztítás, és ugyanezzel a szándékkal alkalmazzák a „spirituális alkímiában” is.

fejlődés

A fejlődés a terhektől való megszabadulást jelenti, és arra az átmenetre utal, amellyel a lehetőség valósággá válik.

A két fő fejlődési szimbólum
a mag és a virág

a mag, amely magában hordozza a fa lehetőségét,

a virág pedig a csukott állapotú

bimbóból fejlődik ki, és gyümölcs lesz belőle.

fejlődés

Szinte közömbösek vagyunk azzal a csodával szemben, ahogyan a makkból tölgyfa fejlődik, ahogy a gyermekből felnőtt lesz.

Hol van valójában a magban a fa, a tölgyfa a makkban?

Arisztotelész „entelekheiről”, mások „modellről” és „archetípusról” beszélnek.

Egy mindenben benne rejlő Értelem, amely irányítja a magtól a fáig, a sejttől vagy csírasejttől a teljes élőlényig tartó fejlődés különböző szakaszait.

fejlődés

A virág szimbóluma az ősidők óta alkalmazott másik jelkép: az aranyvirág (Kína), a lótusz (India) és a **rózsa** (Perzsia és Európa).

A lótusz szimbolikája szorosan összefügg mindazzal, ami az emberrel történik.

A lótosz szimbóluma

A lótosznak a **földbe** nyúlnak a gyökerei, a szára a **vízben** van, a virágja pedig a napsugarak hatására a **levegőben** nyílik.

Szimbóluma ez az embernek,
akinek **fizikai teste** jelenti a földi alapot,
lelkileg az érzelmek birodalmában (a „vízben”),
majd az **elme területén** („levegő”) fejlődik.

Az Én, a belső központ megvalósítása megfelel a virág kinyílásának, amelyet a Nap életre keltő hatása vált ki
a Nap a szellem szimbóluma

Egyes keleti fejlesztési és meditációs módszerek a lótosz szimbolikáján alapulnak.

Fejlődés (Rózsa)

A rózsára szimbolikája **Perzsiából** ered, ahol a misztikus költők ebben az értelemben beszélnek a rózsáról. Európában megtaláljuk a *Le Román de la Rose-t* (*A rózsza regényét*),

Dante misztikus rózsáját és bizonyos - többé-kevésbé titkos - mozgalmakat, különösen a **rózsakereszteseket**

Kétszakaszos elmélet

A fejlődés szimbólumát két eltérő szakaszra is alkalmazhatjuk:

az **első** a gyermekkortól a felnőttkorig, a

második pedig a „normálistól” a „felébredett” egyén szintjéig terjed.

Mária Montessori

„A gyermek felnőtté fejlődése aktívan történik belül, a gyermek pedig örömmel végzi ezt a feladatot, amennyiben a felnőtt nem avatkozik be bölcsessége kincseit osztogatva.

A gyermek az emberi mag: ahogy a tölgyfa is benne rejlik a makkban, úgy a felnőtt is benne rejlik embrióként a gyermekben."

fejlődés

Plutarkhosz : „Az ember nem megtöltendő edény, hanem meggyújtandó tűz.”

A **nevelés**, ahogy a szó etimológiája is mondja, nem más, mint **növelés**, ahogy a kertész teszi

latinul **e-ducere**, vagyis belülről kivezetni, azaz fejleszteni

megerősödés

A transzperszonális élményeket felfoghatjuk az **élettudatosság megerősítésének** vagy fokozásának is: az átlagemberek életénél magasabb „**lelki feszültségnek**”, ahogy az áramban is különféle feszültségfokozatok léteznek.

Herman **Keyserling (1938)** az „**intenzitás dimenzió-járól**” beszél, így összekapcsolja a fokozás szimbolikáját a másfajta dimenzió mentén történő haladással, ami az ő szóhasználatával „**függőleges**”

A „függőleges dimenzió” kifejezéssel a valamivé válás vagy állandó mozgás állapotából kiemelkedő „függőlegességre” utal, amely **a létezés és a transzcendencia világa felé** tart.

Ezt a kifejezést használja az időre is: az ember „függőleges átmenettel” jut át az időből az időn kívüli időtlenségbe.

Megerősödés (két szakasza)

Az első az ember szunnyadó, kifejtetlen energiáinak és funkcióinak a megerősödése.

Energialehetőségek, amelyek az emberben léteznek, és amelyek arra várnak, hogy megnyilvánulhassanak, amikor az ember úgy dönt, hogy felfedezi, aktiválja és használatba veszi őket.

A második fokozat lehetővé teszi az átmenetet a **személyesről a transzperszonális** szintre

megerősödés

Olykor ilyen erőket tulajdonítanak a megvilágosodottaknak, a „**felébredetteknek**” vagy „**beavatottaknak**”

Mózesről Püthagoraszig, Buddhától Krisztusig, és számos misztikusnak, amikor ezek az erők a magasabb etikai és spirituális képességekkel kapcsolódnak össze.

szeretet

Maga az emberi szeretet bizonyos értelemben egy - többé-kevésbé tudatos - vágy és törekvés arra, hogy az ember „kilépjen” önmagából, hogy meghaladja egyéni létezése korlátait, és az egység állapotába kerüljön, hogy **beleolvadjon egy másik lénybe, a „te”-be.**

Minden korok jámborai és misztikusai az Istennel vagy **magasabb rendű lényekkel megélt egységről** beszélnek, s az emberi szeretet szimbolikáját alkalmazzák erre a jelenségre.

út az ösvény és a zarándoklatot

Ezeket is használják szerte a világon.

A vallásosak a „**misztikus út**” kifejezést használják.

A „**zarándoklat**” szimbólumát gyakran használták és használják fizikai és külső értelemben, amikor zarándokutat tesznek különböző szent helyekre.

Dante útját is felfoghatjuk zarándoklatnak, melynek során megjárta a poklot, a purgatóriumot és a paradicsomot.

transzmutáció

A test és a lélek átalakítható az újjáalkotó transzformáció révén. Ennek hatására szerves és harmonikus egységbe kerülnek az ember különböző aspektusai,

egyfajta „**bio-pszichoszintézis**” jön létre, az ember eléri a „**pszichospirituális alkímiát**”.

Amikor az alkímiáról beszélünk, sokaknak az aranykészítés jut eszébe (valamikor ez teljesen hihetetlennek tűnt, ma azonban már tudjuk, hogy az atomok manipulálásával az egyik elem átalakítható a másikká).

Ám a valóságban az arab és középkori alkímiai könyvek **gyakran kémiai kifejezésekkel leplezték** a pszichospirituális alkímiát, vagyis az ember transzmutációját.

transzmutáció

A transzmutáció és a transzformáció két különböző módon szokott megnyilvánulni; **két különböző irányban**, de ezek a különböző utak nem kerülnek szembe egymással, inkább változtatják és kiegészítik egymást.

Az **első a szublimáció útján** megvalósuló transzmutáció, a

A második pedig az, amit a **tudat feletti energiáknak** a személyiség és a test szintjére történő alászállása, betörése vált ki.

„újjászületés”

A tizenharmadik csoport az újjáalkotás, az „újjászületés” szimbólumait tartalmazza. Kapcsolódik az előző csoporthoz, mivel a teljes transzmutáció előkészíti vagy megnyitja az

utat az újjászületéshez, amely legmélyebb és leglényegibb jelentését véve „új születést” jelent, az „**új ember**”, a spirituális ember születését a személyiségen belül.

Indiában a bráhminokat dvidzsának, azaz **kétszer születettnek nevezik.**

Ezt a szimbólumot gyakorta használják a kereszténységben is.

megszabadulás

A tizennegyedik csoport szimbólumai a megszabadulásra vonatkoznak, és a fejlődés szimbólumaival kapcsolódnak össze.

Ez a terhek levetését, a komplexusainktól, illúzióinktól és az életben játszott különböző 'szerepeinktől', a felvett „**maszk-jainktól**”, a „bálványainktól” való megszabadulást jelenti.

A szó szoros értelmében megszabadulást jelent, a szunnyadó képességeink felszabadulását.

megszabadulás

Minden nagy vallásban megtalálható. Indiában a **Buddha** :

„Ahogy a tenger vizét is áthatja a só, úgy hatja át az én tanításaimat a megszabadulás.”

A kereszténységben **Pál** jelenti ki „Isten fiainak szabadságát”.

Franklin D. Rooseveltt hirdette ki a **négy nagy szabadságot**:

a vélemény- és vallásszabadságot,
félelemtől és a nyomortól való megszabadulást.

megszabadulás

Egy paradoxonnal
találkozunk. A szabadság
utáni spontán
vágyakozással szemben
áll, hogy az ember
ugyanakkor fél is tőle.

A szabadsághoz
elköteleződés, önkontrol,
bátorság is kellenek.

**„A szabadság ára az
örök készenlét.”**

megszabadulás

A szabadságot újra és újra ki kell vívni, mindennap meg kell védeni, akár minden pillanatban.

Ha az ember nincs is tudatában ennek, csupán intuitíven érzi, fél a szabadságnak ettől a terhétől, és félelme hatására visszahúzódik tőle.

A félelem az egyik oka annak, hogy az emberek szívesen maradnának a felnőtttség előtti állapotban, vagy akár **vissza is lépnek a gyermekkorba, és ott keresnek menedéket.**

Minden ember hajlamos erre.....

Mindezeket a szimbólumokat
hasznosíthatjuk azokban a **pszichológiai
gyakorlatokban**, amelyekkel elő akarjuk
segíteni a transzperszonális élményeket,
és egyre szerveesebb szintézist szeretnénk
létrehozni a személyes és a
transzperszonális aspektusok és szintek
között, amelyek az **Egész Ember**
megnyilvánulásai.